Forum voor Democratie

Betreft: vervanging paslezers en toegangssystemen ondergrondse afvalcontainers
Datum: 20 augustus 2026

Aan het college van burgemeester en wethouders,

Geacht college,

Naar aanleiding van berichtgeving in de Groene Hart Koerier over de vervanging van paslezers bij ondergrondse afvalcontainers heeft onze fractie kennisgenomen van de Europese aanbesteding *Vulgraad- en toegangssystemen (ondergrondse) containers*.

De openbare aanbestedingsinformatie roept bij onze fractie vragen op in relatie tot het nog lopende proces rond het Grondstoffenbeleid 2027-2030.

In het Plan van aanpak proces Grondstoffenbeleid 2027-2030 is een gefaseerd proces beschreven. In de eerste fase wordt een startnotitie opgesteld waarin de voorgenomen doelstellingen en de te onderzoeken scenario's worden opgenomen en ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. In de tweede fase worden de scenario's uit de vastgestelde startnotitie verder onderzocht en worden de resultaten van het onderzoek en het inwonerparticipatietraject verwerkt in een adviesnota. Daarin wordt geadviseerd één van de scenario's verder uit te werken. Pas in de derde fase wordt het gekozen scenario verder uitgewerkt in het uiteindelijke grondstoffenbeleidsplan.

In hetzelfde Plan van aanpak wordt het doorlopen van het inwonerparticipatietraject als randvoorwaarde genoemd. Daarnaast wordt als randvoorwaarde genoemd dat ICT-systemen moeten aansluiten op de ambities in het beleidsplan, zoals een containermanagementsysteem waarin de data op orde is. Ook het voldoen aan de AVG-richtlijnen wordt expliciet als randvoorwaarde genoemd.

Tegen deze achtergrond is de tijdlijn van de Europese aanbestedingsprocedure relevant. Na een eerdere aanbestedingsprocedure met referentienummer 3673377, die op 24 februari 2026 vroegtijdig is beëindigd, is op 20 februari 2026 een nieuwe Europese aanbesteding gepubliceerd onder referentienummer 3808220. Voor deze nieuwe aanbesteding sloot de inschrijving op 13 april 2026. Op 14 april 2026 heeft de gemeente via sociale media inwoners opgeroepen mee te denken over het nieuwe afvalbeleid. Op 25 juni 2026 stelde de gemeenteraad vervolgens de Startnotitie Grondstoffenbeleid 2027-2030 en het bijbehorende participatieplan vast.

Tijdens deze raadsvergadering heeft onze fractie een amendement ingediend waarmee werd gevraagd om voorafgaand aan de uiteindelijke beleidskeuze onder meer een evaluatie van het eerdere grondstoffenbeleid, meer inzicht in de oorzaken van de huidige afvalresultaten, een objectieve financiële vergelijking van de verschillende scenario's en het betrekken van (gedeeltelijke) nascheiding bij die vergelijking.

De wethouder gaf tijdens de behandeling aan dat een groot deel van de door onze fractie genoemde punten terecht was en heeft hierover toezeggingen gedaan. Op basis van deze toezeggingen heeft onze fractie het amendement ingetrokken.

Tijdens dezelfde behandeling gaf de wethouder onder meer aan dat de financiële gevolgen van de verschillende scenario's in de komende periode nog zouden worden uitgezocht en dat er een pilot loopt om meer inzicht te verkrijgen in afvalstromen bij onder meer hoogbouw en verzamelcontainers. Nadien heeft het college op 20 juli 2026 naar aanleiding van aanvullende vragen van onze fractie ook

aangegeven dat de bevindingen uit de evaluatie van het project 100-100-100 worden meegenomen in het nieuwe grondstoffenbeleid.

Daarnaast heeft het college in de beantwoording van onze eerdere artikel 40-vragen van 19 mei 2026 aangegeven dat het belangrijk is alle opties in kaart te brengen, geen opties vooraf uit te sluiten en dat de uiteindelijke keuze over welk scenario wordt uitgewerkt aan de gemeenteraad is.

Dit roept bij onze fractie vragen op, omdat op dat moment al sprake was van een Europese aanbesteding voor nieuwe vulgraad- en toegangssystemen voor ondergrondse containers, terwijl deze aanbesteding tijdens de behandeling van de startnotitie niet aan de orde is geweest.

In openbare samenvatting over deze Europese aanbesteding wordt onder meer gesproken over een vulgraadsysteem voor 1.420 (ondergrondse) containers, een slim toegangscontrolesysteem voor 1.087 containers, nieuwe paslezers en diverse koppelingen met gemeentelijke systemen. In deze openbare samenvatting wordt ook gesproken over het voorbereiden op DIFTAR.

Hoewel de gemeenteraad nog geen besluit heeft genomen over de invoering van DIFTAR, blijkt uit de aanbestedingsinformatie dat bij de technische inrichting van de nieuwe systemen al expliciet rekening wordt gehouden met een mogelijke invoering daarvan. Daarmee is DIFTAR niet slechts één van de beleidsopties die nog onderzocht moet worden, maar een mogelijkheid waarop in de technische infrastructuur al wordt voorgesorteerd. Forum voor Democratie vraagt zich dan ook af hoe dit zich verhoudt tot het uitgangspunt dat de verschillende scenario’s nog objectief worden onderzocht en vergeleken en de gemeenteraad pas daarna een beleidskeuze maakt.

Wij willen daarom duidelijkheid over de totstandkoming en inhoud van de Europese aanbesteding, de informatiepositie en keuzevrijheid van de gemeenteraad, de daadwerkelijke ruimte voor participatie, de financiële gevolgen en de verwerking van gegevens.

Daarom stelt Forum voor Democratie de volgende vragen aan het college:

1. Wanneer en door wie is besloten tot de voorbereiding en uitvoering van de Europese aanbesteding(en) *Vulgraad- en toegangssystemen (ondergrondse) containers*, wat was de reden voor de vroegtijdige beëindiging van de eerdere aanbestedingsprocedure (3673377) en de daaropvolgende publicatie van de nieuwe procedure onder referentienummer 3808220, en welke beleidsmatige uitgangspunten lagen aan beide procedures ten grondslag? Kan het college de relevante bestuurlijke besluitvorming, opdrachtverlening en de bijbehorende programma's van eisen aan de raad beschikbaar stellen?

2. Hoe verhoudt de start van deze Europese aanbesteding zich volgens het college tot de in het Plan van aanpak vastgelegde procesvolgorde, waarin de raad eerst de te onderzoeken scenario’s vaststelt, waarna onderzoek en participatie plaatsvinden en vervolgens een scenario wordt gekozen en uitgewerkt? Welke voor het toekomstige grondstoffenbeleid relevante beleidsmatige en technische keuzes lagen bij publicatie van de aanbesteding op 20 februari 2026 al vast?

3. Waarom is deze Europese aanbesteding niet genoemd in de beantwoording van onze artikel 40-vragen van 19 mei 2026 en evenmin tijdens de behandeling van de Startnotitie Grondstoffenbeleid 2027-2030 op 25 juni 2026, in het bijzonder bij de bespreking van het door onze fractie ingediende amendement en de daarop door de wethouder gedane toezeggingen? Acht het college de aard, omvang en functionaliteiten van deze aanbesteding relevant voor de informatiepositie en de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?

4. Klopt het dat in de gemeentelijke aanbestedingsdocumenten eisen, wensen en/of functionaliteiten zijn opgenomen die het nieuwe systeem voorbereiden op of geschikt maken voor DIFTAR? Zo ja, welke functionaliteiten betreft dit precies, wanneer en door wie is besloten deze in de aanbesteding op te nemen en waren of zijn aan het opnemen daarvan aanvullende investerings-, implementatie- of beheerkosten verbonden?

5. Kan het college bevestigen dat de reeds gemaakte technische, contractuele en financiële keuzes binnen deze Europese aanbesteding de gemeenteraad op geen enkele wijze beperken of financieel sturen bij de uiteindelijke keuze tussen de scenario's voor het Grondstoffenbeleid 2027-2030, waaronder nadrukkelijk ook de mogelijkheid **niet** te kiezen voor DIFTAR of een andere financiële prikkel per aanbieding? Zo nee, op welke onderdelen is daarvan wel sprake?

6. Wat bedraagt de totale financiële omvang van beide percelen van de Europese aanbesteding, inclusief de eenmalige aanschaf-, vervangings- en implementatiekosten en de structurele kosten voor software, hosting, communicatie, beheer en onderhoud, en uit welke budgetten en/of kredieten worden deze kosten betaald? Op welke wijze worden deze al gemaakte of aangegane kosten straks transparant betrokken bij de financiële vergelijking van de verschillende beleidsscenario's, zodat geen financieel vertekende vergelijking ontstaat doordat bepaalde infrastructuur reeds is aangeschaft?

7. Op 14 april 2026 heeft de gemeente via sociale media inwoners opgeroepen mee te denken over het nieuwe afvalbeleid, terwijl de inschrijving voor de Europese aanbesteding op 13 april 2026 al was gesloten. Kan het college aangeven welke voor het toekomstige grondstoffenbeleid relevante technische en beleidsmatige keuzes op dat moment al vastlagen en op welke onderdelen inwoners binnen het verdere participatietraject nog daadwerkelijk invloed konden uitoefenen?

8. Welke persoonsgegevens en/of tot een adres of huishouden herleidbare gegevens kunnen met de nieuwe paslezers en toegangssystemen worden geregistreerd, welke daarvan worden vanaf ingebruikname daadwerkelijk verwerkt, voor welk concreet doel, op welke AVG-grondslag en met welke bewaartermijn? Hoe wordt daarbij invulling gegeven aan de beginselen van doelbinding en dataminimalisatie? Is voor het nieuwe systeem een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd en kan deze, voor zover openbaar, aan de raad beschikbaar worden gesteld?

9. Kan het nieuwe systeem technisch per afvalpas, adres of huishouden registreren hoe vaak, wanneer en bij welke container afval wordt aangeboden en kunnen deze gegevens worden gebruikt voor een toekomstige heffing per aanbieding, zak, gewicht of een andere vorm van DIFTAR? Zo ja, welke van deze registratie- en koppelmogelijkheden worden vanaf de ingebruikname daadwerkelijk geactiveerd en welke blijven uitsluitend als toekomstige technische mogelijkheid beschikbaar?

10. Tijdens de raadsvergadering van 25 juni 2026 gaf de wethouder aan dat een pilot loopt om meer inzicht te verkrijgen in onder meer hoogbouw, verzamelcontainers en niet-huishoudelijke afvalstromen. Daarnaast heeft het college naar aanleiding van vragen van onze fractie op 20 juli 2026 aangegeven dat de bevindingen uit de evaluatie van het project 100-100-100 worden meegenomen bij het nieuwe grondstoffenbeleid. Kan het college aangeven op welke concrete wijze de resultaten en aanbevelingen uit deze evaluatie én de resultaten van de genoemde pilot worden betrokken bij de verdere uitwerking en vergelijking van de scenario's, en hoe deze voor de raad herkenbaar terugkomen in de adviesnota?

Bij voorbaat dank voor de beantwoording.

Forum voor Democratie

Claudia Arnoldus